

Fastställande av skolbiblioteksplan för Tingsryds kommun för 2024–2027

Antagen av bildningsnämnden 2023-10-24 § 107

Innehållsförteckning

Inledning	3
Skolbibliotekens förutsättningar	3
Skollagen, läroplaner och Skolinspektionen.....	3
Skolbibliotekens pedagogiska uppdrag.....	4
Ansvarsområden	4
Bibliotekschefens ansvar	4
Rektorns ansvar	5
Skolbibliotekariens ansvar.....	5
Mål med skolbiblioteksplanen.....	5

Dokumenttyp Riktningssplan	Dokumentnamn Skolbiblioteksplan	Antagen 2023-10-24	Antagen av	
Dokumentägare Bildningsförvaltningen	Dokumentansvarig Kultur- och bibliotekschef	Reviderad	Giltighet 20271231	
Dokumentinformation Förslag till ny skolbiblioteksplan		Diarienummer BN/2023:629		
Ämnesområde skola, utbildning, bildningsförvaltningen, skolbibliotek, bibliotek			Intranät ☐	Hemsida ☐
Andra regelverk som omnämns				

Inledning

Skolbiblioteksplanen är ett långsiktigt strategiskt dokument som beskriver hur Tingsryds kommun arbetar med skolbiblioteksfrågor och vilken inriktning verksamheten och dess utveckling ska ha år 2024–2027.

Skolbibliotekens förutsättningar

Skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Kommunens grundskolor uppvisar en stor variation när det gäller antal elever. Variationen i elevunderlaget gör att det även föreligger skillnader mellan skolorna i hur många timmar de olika skolbiblioteken är bemannade. Skolbibliotekarierna är alla anställda av Tingsryds bibliotek, under samma bibliotekschef, vilket underlättar ett likvärdigt arbetssätt.

Skol- och folkbiblioteken i kommunen har ett gemensamt mediebestånd vilket innebär att elever kostnadsfritt kan reservera böcker från kommunens alla bibliotek. Eleverna kan även låna böcker på samtliga bibliotek genom sina skollånekort.

En förutsättning för ett attraktivt skolbibliotek är ett uppdaterat bokbestånd, innehållande media som är riktad, och gynnar, den tilltänkta målgruppen. Därför måste det finnas en budget som tillåter detta.

Bibliotekslagen nämner inte förskolan som en grupp som ska ha tillgång till skolbibliotek (bibliotekslagen: 2013:801, 10§), men flera av skolbiblioteken inom Tingsryds kommun arbetar mot förskolan. **Det blir extra viktigt för förskolan att ha tillgång till skolbibliotek på de orter som inte har ett folkbibliotek i sitt närområde.**

Skollagen, läroplaner och Skolinspektionen

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. I förarbetena till lagen förklaras att man med skolbibliotek vanligtvis brukar avse:

”en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.”

Skolinspektionen har preciserat hur denna bestämmelse ska tolkas. Myndigheten anger att följande krav ska vara uppfyllda för att eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek:

- Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen.
- Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.

- Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Ytterst är det rektor som äger beslutanderätten i frågor som rör skolbiblioteken och som avgör hur elevernas tillgång till skolbibliotek ska lösas. Verksamheten måste dock organiseras så att eleverna har tillgång till skolbibliotek på det sätt som avses i skollagen. Läroplanen för grundskolan lägger bland annat vikt vid informationssökning och läs- och skrivutveckling.

Läroplanen för gymnasieskolan betonar ett vetenskapligt synsätt och en källkritisk hållning, vilket stöds av skolbiblioteket som pedagogisk resurs.

Skolbibliotekens pedagogiska uppdrag

”Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska information, fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.” Läroplan (Lgr 22)

Skolbibliotekarien ska hjälpa och stödja eleverna gällande informationsinhämtning och att navigera i en digital värld. Detta sker till exempel genom vägledning inom källkritik, källtillit och informationssökning.

Skolbibliotekarierna ska även arbeta för att eleverna ska få en livslång läslust:

”Genom det fria läsandet blir elever läsare, inte bara i skolan, utan även utanför skolan, vilket har betydelse för deras läsförståelse.” (SOU 2021:3, s. 122).

Genom att läsa mycket automatiseras avkodningen av text, vilket underlättar läsningen. När eleven lärt sig att avkoda automatiskt, kan större fokus läggas på textens innehåll. Elever med annat modersmål än svenska gynnas av att få tillgång till litteratur på de egna modersmålen. Skolbiblioteken ska tillhandahålla litteratur på olika språk och ska vid behov ta fram olika resurser för att fördjupa språkutvecklingen.

Ansvarsområden

Bibliotekschefens ansvar

Skolbibliotekarien är anställd av biblioteken i Tingsryds kommun och därför ansvarar bibliotekschefen för:

- Personalfrågor
- Arbetsplatsmiljö
- skolbibliotekariernas kompetensutveckling, kollegialt lärande och samarbete sinsemellan.

Rektorns ansvar

Rektorn ansvarar för att skolbiblioteket används som en integrerad resurs i det pedagogiska arbetet. Rektorn ansvarar också för att:

- ändamålsenlig lokal och inventarier finns
- ett aktuellt och tillräckligt mediebestånd finns
- den övergripande skolbiblioteksplanen förankras i respektive verksamhet.

Skolbibliotekariens ansvar

Skolbibliotekariens ansvar är, utifrån de lokala förutsättningarna, att utforma skolbibliotekets bestånd utifrån det behov som finns på respektive skola.

Skolbibliotekarien ska även se till att:

- skolbiblioteket som lokal ger studiero, inspirerar till läsning, samt är trivsamt.
- eleverna på respektive skolor ges kunskap om MIK (medie- och informationskunnighet), källkritik, digital kompetens samt annan relevant kunskap som skolbibliotekarien kan tillföra utifrån sin kompetens.

Det åligger både skolbibliotekarie och rektor att se till att skolbibliotekariens arbete integreras som en pedagogisk resurs i skolverksamheten.

Mål med skolbiblioteksplanen

Skolbiblioteken ska bidra till att uppfylla mål inom ett brett spektrum; språkutveckling, läsfrämjande, digital kompetens, informationssökning samt kritiskt tänkande. Det övergripande målet för skolbiblioteksplanen är att:

Skolbibliotekarien ska användas som en pedagogisk resurs.

Skolbiblioteken i Tingsryd ska inte främst ses som en samling böcker utan som en del av den pedagogiska verksamheten. Det ställer krav på rektor, pedagoger och skolbibliotekarier.

Specifika mål för Tingsryds kommuns skolbibliotek är:

Alla skolbibliotek ska sträva efter att bedriva en likvärdig pedagogisk verksamhet.

Det ska inte spela någon roll vilken av kommunens skolor eleven tillhör, tillgång till skolbibliotek och skolbibliotekarie ska alltid möjliggöras.

Alla skolor ska ha ett biblioteksråd.

För att öka förutsättningarna för elevinflytande ska samtliga skolbibliotek upprätta ett biblioteksråd där eleverna bidrar till utvecklingen av sitt skolbibliotek. Skolan ska förbereda eleverna att verka i ett demokratiskt samhälle, ett sätt att få insikt om demokratiska tillvägagångssätt är genom att få inflytande över bibliotekets bestånd och verksamhet.

Skolbibliotekens lokaler ska vara anpassade för verksamheten.

Det bör vara lokaler som kan erbjuda studiero och tyst läsning, men även ytor för gruppdiskussioner och kreativt arbete.

Skolbibliotekarien ska medverka vid det pedagogiska planeringsarbetet på skolorna.

Eftersom skolbibliotekarien är en pedagogisk resurs är det också av vikt att denna får ta del av planeringen av undervisningen för att ta fram material, medier och studiematerial som kan stödja eleverna.

Skolbiblioteken ska vara bemannade utifrån elevantal och förutsättningar i tjänsterna.

Studier pekar på att skolor med bemannade skolbibliotek har mellan 10 och 20 procent högre resultat i standardiserade lästest än elever i skolor med sämre biblioteksresurser.

Skolbiblioteken ska integreras med övrig skolverksamhet.

Skolbiblioteken ska vara en pedagogisk resurs som finns med i många delar av elevens lärande. Skolbibliotekarien ska bli en naturlig del av skolans pedagogiska arbete.

Lokala handlingsplaner ska upprättas för varje skolbibliotek.

Eftersom det skiljer sig i årskurser, tider för bemanning av skolbiblioteken, samt lokaler där skolbiblioteket finns, ansvarar varje skolbibliotekarie för att en lokal handlingsplan tas fram i samråd med rektor och pedagogisk personal på respektive skolbibliotek.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN: Mikael Andersson
TID: 2023-10-30 14:52:27 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46731535398)
IDENTIFIKATIONS-ID: ab91e18b15af4604b6050e4c73c21a88

NAMN: Anette Weidenmark
TID: 2023-10-30 16:54:25 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46730705579)
IDENTIFIKATIONS-ID: 80d175e967b24f4ea683911d3218b2f9

NAMN: Emelie Eriksson
TID: 2023-10-31 08:44:31 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46728892289)
IDENTIFIKATIONS-ID: 752e57d118f2441489590bf643e2cb31

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-10-31 08:44:36 +01:00
Ref: 97962SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)